

καλάθι

καλάθι, το, ουσ. [<μτγν. καλάθιον, υποκορ. του αρχ. ουσ. κάλαθος], το καλάθι. **1.** (για μπάσκετ) υπερυψωμένο μεταλλικό στεφάνι από όπου πρέπει να περάσει η μπάλα από κάποιον αντίπαλο παίκτη για να σημειώσει πόντο υπέρ της ομάδας του. **2.** ως επιφών. **καλάθια!** ειρωνικό επιφώνημα σε κάποιον που στην ερώτησή μας *πώς πας ή πώς τα πας ή πώς τα περνάς ή πώς πάνε τα πράγματα*, μας απαντάει καλά, ενώ εμείς γνωρίζουμε πως κάθε άλλο παρά καλά πάνε. Συνών. *καλάμια!* Υποκορ. **καλαθάκι, το**. Μεγεθ. **καλαθάρα** κ. **καλαθούνα, η** (βλ. λ.).· βλ. και λ. [κάλαθος](#). (Ακολουθούν 15 φρ.).

- *αδειάζει το καλάθι της νοικοκυράς*, λέγεται στην περίπτωση που μειώνεται η αγοραστική αξία του ευρώ: «με τη σκληρή οικονομική πολιτική της κυβέρνησης άρχισε ν' αδειάζει το καλάθι της νοικοκυράς»· βλ. και φρ. *το καλάθι της νοικοκυράς*·

- *βάζω καλάθι*, (για μπασκετμπολίστες) πετυχαίνω να περάσω την μπάλα μέσα από το υπερυψωμένο μεταλλικό στεφάνι της αντίπαλης ομάδας, σκοράρω: «σε κάθε παιχνίδι ο τάδε παίκτης βάζει τουλάχιστον δέκα καλάθια»·

- *γεμίζει το καλάθι της νοικοκυράς*, λέγεται στην περίπτωση που αυξάνεται η αγοραστική αξία του ευρώ: «μετά από περίοδο σκληρής οικονομικής πολιτικής άρχισε να γεμίζει πάλι το καλάθι της νοικοκυράς»· βλ. και φρ. *το καλάθι της νοικοκυράς*·

- *δίποντο καλάθι*, (για μπάσκετ), βλ. λ. *δίποντο*·

- *καλάθι των αχρήστων*, βλ. λ. [άχρηστος](#)·

- *καλάθια και πανέρια!* ειρωνική έκφραση σε κάποιον που στην ερώτησή μας *πώς πας ή πώς τα πας ή πώς τα περνάς ή πώς πάνε τα πράγματα*, μας απαντάει καλά, ενώ εμείς γνωρίζουμε πως κάθε άλλο παρά καλά πάνε. Συνών. *καλάμια και παλούκια(!)*·

- *μου πήραν τ' αβγά και τα καλάθια*, βλ. λ. [αβγό](#)·

- *όπου ακούς πολλά κεράσια, βάστα και μικρό καλάθι ή όπου ακούς πολλά κεράσια, κράτα και μικρό καλάθι*, βλ. λ. [κεράσι](#)·

- *στα καλάθια δε χωρεί και στα κοφίνια περισσεύει ή στο καλάθι δε χωρεί και στο κοφίνι περισσεύει*, **α.** ειρωνική αμφισβήτηση για κάποιον που μας αναφέρεται πως είναι καλός: «ο τάδε είναι μια χαρά παιδί. -Στα καλάθια δε χωρεί και στα κοφίνια περισσεύει». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *ναι μωρέ* ή το ειρωνικό *πως*. **β.** λέγεται για κάποιον που σε κάθε περίπτωση μένει ανικανοποίητος, δυσαρεστημένος: «πάλι δεν είναι ευχαριστημένος ο τάδε με τη μοιρασιά. -Τον βαρέθηκα πια μ' αυτή την γκρίνια του, γιατί στα καλάθια δε χωρεί και στα κοφίνια περισσεύει»·

- *τι καλά, καλάθια!* απάντηση απογοήτευσης ή δυσφορίας στη δεδομένη σιγουριά του συνομιλητή μας με το *πάμε καλά ε(;)*. Συνών. *τι καλά, καλάμια(!)*·

- *το καλάθι της νοικοκυράς*, έκφραση που χρησιμοποιείται ως σημείο αναφοράς για το αν πηγαίνει καλά η όχι μια οικονομία, ή για το αν ευημερούν ή όχι οι πολίτες ενός κράτους, ή για το αν υπάρχει ακρίβεια ή όχι στην αγορά. Από το ότι η νοικοκυρά είναι αυτή που κατά κύριο λόγο ενδιαφέρεται για τις καθημερινές προμήθειες του σπιτιού και άρα αυτή ξέρει την αγοραστική δύναμη του μισθού·

- *το πέταξε στο καλάθι των αχρήστων*, βλ. λ. [άχρηστος](#)·

- *τον πέταξε στο καλάθι των αχρήστων*, βλ. λ. [άχρηστος](#)·

- *τρίποντο καλάθι*, (για μπάσκετ), βλ. λ. [τρίποντο](#)·

- χάνω τ' αβγά και τα καλάθια, βλ. λ. [αβγό](#).

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας